

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 400/2015
Рж 134/2015
02.04.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиље М.Б. из Б., чији је пуномоћник Т.О., адвокат из Б., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Управе за извршење заводских санкција, коју заступа Републички јавни правобранилац Београд, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужиље изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Р4 40/13 од 26.02.2014. године и ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2008/13 од 20.03.2013. године, у седници већа одржаној 02.04.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена жалба тужиље изјављена против решења Апелационог суда у Београду Р4 40/13 од 26.02.2014. године.

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2008/13 од 20.03.2013. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2008/13 од 20.03.2013. године, тако што се жалба тужене одбија као неоснована и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П 24945/11 од 25.12.2012. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 24945/11 од 25.12.2012. године усвојен је тужбени захтев тужиље па је обавезана тужена да тужиљи на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од 01.01.2007. године до 01.05.2009. године исплати укупан износ од 360.880,82 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе описано у изреци, да јој на име износа опредељених у изреци пресуде за период од 01.01.2007. године до 01.05.2009. године обрачуна и уплати код надлежног Фонда ПИО доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 71.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2008/13 од 20.03.2013. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је у целости одбијен тужбени захтев тужиље.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права и предложила да се о ревизији одлучује као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе.

Решењем Апелационог суда у Београду Р4 40/13 од 26.02.2014.године није предложено одлучивање о ревизији тужиље као изузетно дозвољеној у смислу члана 395. Закона о парничном поступку.

Против наведеног решења Апелационог суда у Београду тужиља је благовремено изјавила жалбу.

Према члану 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11), поступци започети пре ступања на снагу овог закона, спровешће се по одредбама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09).

Наиме, према том закону, жалба као правни лек се може изјавити против пресуде донете у првом степену (члан 355. ЗПП) и против решења првостепеног суда (члан 385. ЗПП).

Имајући у виду да Закон о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се у конкретном случају примењује, не предвиђа жалбу као правни лек који се може изјавити против решења другостепеног суда, то је изјављена жалба недозвољена.

Стога је Врховни касациони суд на основу одредбе члана 411. у вези члана 373. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке решења.

Међутим, према налажењу Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о ревизији тужиље као изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 395. Закона о парничном поступку, с обзиром да је потребно размотрити правна питања од општег интереса после доношења одлуке Уставног суда У 63/07 од 20.12.2010. године којом је утврђено да одредба члана 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција – неуставна и да би се уједначила судска пракса будући да су судови у истој чињеничној и правној ситуацији у којима је тужена Република Србија, Министарство правде, Управа за извршење заводских санкција доносили различите одлуке.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у смислу одредбе члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1.

Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је распоређена на радно место лекар специјалиста психијатар у одсеку „Б“ за обавезно лечење, рехабилитацију и ресоцијализацију хроничних психијатријских болесника у служби за здравствену заштиту, разврстана у звање самосталног саветника. Решењем тужене број 121-619-05-1 од 01.01.2007. године тужилца је распоређена у VII платну групу, први платни разред са коефицијентом у висини од 3,16 увећаним за 10 % по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, са степеном увећања 12/16 тако да укупан коефицијент износи 3,48. Решењем тужене број 121-619-05-1 од 01.05.2009. године тужилци је утврђен нови коефицијент у висини од 3,32 увећан за 30 % по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, са степеном увећања 12/16 тако да укупан коефицијент износи 4,32 за убудуће, почев од 01.05.2009. године. Решења су донета на основу чл. 7, 8. и 9. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата Управе за извршење заводских санкција. Одлуком Уставног суда У 63/07 од 20.12.2010. године утврђено је да одредба члана 7. став 3. наведене Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција није у складу са Уставом и законом. Разлика припадајуће зараде утврђена је на основу извештаја тужене о висини исплаћене зараде и зараде коју би тужилца остварила са увећаним коефицијентом, односно разлици која би јој припала у периоду од 01.01.2007.године до 01.05.2009.године и то на износ од 360.880,82 динара,

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужилца има право на накнаду штете у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, будући да је штета проузрокована доношењем неуставног акта од стране Владе, па је тужена обавезана да тужилци на име накнаде штете за период од 01.01.2007. године до 01.05.2009. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа и припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиле наводећи да је тужена поступала у складу са одредбама важеће Уредбе када је тужилци исплаћивала умањен коефицијент (10%), а да је тужилца у смислу одредбе члана 61. Закона о Уставном суду имала право да тражи измену појединачног акта, односно наведених решења, а не да суду подноси тужбу за накнаду штете.

Основано се ревизијом тужиле указује да је другостепени суд одлучујући о тужбеном захтеву погрешно применио материјално право.

Наиме, према члану 263. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“, бр.85/05), директору управе и запосленима стаж осигурања се може рачунати у увећаном трајању, тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише 16 месеци стажа осигурања, да се лицима из става 1. овог члана коефицијент увећава сразмерно

степену увећања стажа осигурања до 30 %, да висину коефицијента за обрачун и исплату плата у управи утврђује Влада и да радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђује министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Како члан 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“, бр.16/07) на основу које је увећање коефицијента тужиоцу било 10 % уместо 30 % како је то предвиђено законом, није у сагласности са Уставом и законом, што је утврђено одлуком Уставног суда број У 63/2007 од 20.12.2010. године, јер је Влада Уредбом уредила разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у управи која могу бити предмет само законског уређења и то Закона о извршењу кривичних санкција као посебног закона, што се и по оцени Врховног касационог суда сматра неправилном радом органа, тужена је на основу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима дужна да накнади штету проистеклу доношењем неуставне и незаконите уредбе на основу које је тужили утврђен мањи коефицијент за обрачун плате од оног утврђеног законом.

Стога, погрешан је став Апелационог суда у Београду да је тужила неправилно користила судску заштиту подношењем тужбе редовном суду, а да претходно није користила правно средство прописано чланом 61. Закона о Уставном суду, јер да би се користио овај прописани правни пут неопходно је постојање коначног или правноснажног појединачног акта, у конкретном случају о непризнавању права на тражено увећање коефицијента, који није донет. Осим одлуке о утврђивању коефицијента од 01.01.2007. године на основу које је вршен обрачун исплате плате тужили до 01.05.2009. године када јој је за убудуће признат увећани коефицијент, ни Уставни суд није доносио одлуку о начину отклањања последице наведене неуставне Уредбе, нити је Влада Републике Србије, као орган тужене, у оквиру својих овлашћења обезбедила извршење наведене одлуке Уставног суда за спорни период неуставног и незаконитог умањења коефицијента за обрачун плате тужили. Зато тужила има право на подношење тужбе за накнаду штете редовном суду, а о захтеву ове тужбе надлежан је да одлучи суд опште надлежности у смислу члана 1. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 407. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Снежана Андрејевић, с.р.**